

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Општина Алексинац

**План детаљне регулације за изградњу
ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ “ МОЗГОВО ” на територији
општине Алексинац**

- МАТЕРИЈАЛ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД -

Наручилац:
WPP FOREST WIND DOO
Булевар деспота Стефана 12/2, 11000, Београд

ПРОЈЕКТУРА доо
Живојина Жујовића 24
Београд

Београд, новембар 2022. године

НАРУЧИЛАЦ И
ИНВЕСТИТОР:

WPP FOREST WIND DOO
Булевар деспота Стефана 12/2, 11000, Београд

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

Одељење за урбанизам и имовинско правне послове
Општинске управе општине Алексинац

ОБРАЂИВАЧ:

PROJEKTURA DOO BEOGRAD

БРОЈ УГОВОРА:

172.1/22

НАЗИВ ПЛАНА:

План детаљне регулације за изградњу
ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ „МОЗГОВО” на територији
општине Алексинац

РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ
ОДГОВОРНИ УРБАНИСТА:

ИВАНА СТАНКОВИЋ, дипл.инж.арх.
број лиценце 200 0911 06.

РАДНИ ТИМ:

ИВАНА СТАНКОВИЋ, дипл.инж.арх.
Др. БОШКО ЈОСИМОВИЋ, дипл.план.
ТАМАРА КРАЊЦ, дипл.инж.арх.
ЈОВИЦА СИМЕОНОВИЋ, дипл.инж.арх.
БОШКО ШАРОВИЋ, дипл.инж.грађ.
НИКОЛА СРЕБРИЋ, дипл.инж.ел.
ДУШАН РАДОВАНОВИЋ, дипл.инж.ел.
АЛЕКСАНДРА БЕАТОВИЋ, дипл.инж.арх.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО	4
• УВОД	4
1. ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА	5
2. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА	5
• Услови и смернице из Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/10).....	6
• Услови и смернице из Просторног плана општине Алексинац („Сл.лист општине Алексинац“ бр. 4/2011	8
3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНИХ ОГРАНИЧЕЊА - ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА.....	8
3.1 НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА	12
4. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА	12
5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА	13
6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА.....	15
Б) ГРАФИЧКИ ДЕО	16
Ц) ДОКУМЕНТАЦИЈА	17

**План детаљне регулације за изградњу
ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ „МОЗГОВО” на територији
општине Алексинац**

- МАТЕРИЈАЛ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД -

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

На Седници Скупштине општине Алексинац одржаној дана 23. септембра 2022. године донета је Одлука о изради **ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ „МОЗГОВО“ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ АЛЕКСИНАЦ** I Број: **011-87 од 23.09.2022.** (Сл. лист општине Алексинац бр. 16/22) у даљем тексту: План.

Истог дана, Скупштина општине Алексинац, донела је и Одлуку о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину **ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ „МОЗГОВО“ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ АЛЕКСИНАЦ** бр. I Број: **011- 88 од 23.09.2022.**

Носилац израде Плана је Одељење за урбанизам и имовинско правне послове, Општинске управе општине Алексинац.

Плански основ за израду Плана је:

- **Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. год.** („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/10)
- **Просторни план подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75, деоница Београд – Ниш** („Службени гласник РС“ бр. 69/03)
- **Регионални просторни план за подручје Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа** („Службени гласник РС“ бр. 1/2013)
- **Просторни план општине Алексинац** („Сл.лист општине Алексинац“ бр. 4/2011) са Стратешком проценом утицаја на животну средину која је саставни део овог планског документа.

На основу чл. 45. **Закона о планирању и изградњи** („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-испр., 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/2018, 31/2019, 37/2019- др. Закон, 9/20 и 52/21), и члана 37. **Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања** („Службени гласник РС“, број 32/19) након доношења Одлуке о изради Плана приступило се изради материјала за рани јавни увид, ради упознавања јавности са општим циљевима и сврхом израде Плана, планираном претежном наменом површина и очекиваним ефектима планирања.

Материјал за рани јавни увид Плана садржи текстуални и графички део.

1. ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Одлуком о изради Плана детаљне регулације дефинисана је оквирна граница планског подручја док ће се коначна граница дефинисати приликом припреме Нацрта плана.

Оквирна граница Плана детаљне регулације обухвата површину од око 1985 ha, у оквиру катастарских општина Мозгово и Бован. Оквирна граница је шематски приказана на графичким прилозима.

У случају неслагања навода у текстуалном делу и графичким прилозима, важи граница приказана на графичком прилогу бр. 2 – Обухват Плана на топографској карти Р=1:25000.

Оквирна граница планског подручја обухвата простор на коме су планирани ветрогенератори, трафостаница, постројења у функцији ветроелектране са системом подземне кабловске мреже која међусобно повезује ветрогенераторе, све у зависности од услова надлежног оператера.

2. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Плански основ за израду ПДР-а је:

- **Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. год.** („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/10)
- **Просторни план подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75, деоница Београд – Ниш** („Службени гласник РС“ бр. 69/03)
- **Регионални просторни план за подручје Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа** („Службени гласник РС“ бр. 1/2013)
- **Просторни план општине Алексинац** („Сл.лист општине Алексинац“ бр. 4/2011) са Стратешком проценом утицаја на животну средину која је саставни део овог планског документа.
- **Услови и смернице из Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. год.** („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/10)

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење **обновљивих извора енергије (ОИЕ)**, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Република Србија има природне погодности и добар потенцијал за производњу енергије из обновљивих извора, што би могло да допринесе смањењу увозне зависности земље и умањи штетне ефекте стаклене баште. У обновљиве изворе енергије чији потенцијал постоји у Републици Србији спадају: енергија биомасе (укључујући биогаз и биогориво), енергија малих хидроелектрана, енергија сунца, **енергија ветра** и геотермална енергија.

Основни циљ је значајније повећање учешћа ОИЕ у енергетском билансу Републике Србије, уз поштовање принципа одрживог развоја.

Као неопходан предуслов изградње ветроелектране треба предвидети њено прикључење на преносну мрежу, одговарајућег капацитета. Како се по правилу изградња

ових објеката и мрежа одвија на територијама локалних самоуправа, за њихову реализацију је потребно да се израде одговарајући урбанистички планови.

Техничко-економске анализе и процене еколошке прихватљивости, као и расположиви капацитети преносне и дистрибутивне мреже ће одредити приоритете у овој области са отвореним ризицима које имају инвеститори у развоју пројеката.

- **Услови и смернице из Просторног плана подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75, деоница Београд -Ниш („Службени гласник РС“ бр. 69/03)**

Установљава се следећи режим коришћења простора у заштитним појасима магистралних инфраструктурних система у Инфраструктурном коридору и то у:

1) непосредном појасу заштите – успоставља се режим строго контролисаног коришћења простора, којим се:

(1) у начелу се не дозвољава изградња нових и реконструкција постојећих објеката, изузев оних које су у функцији аутопута, пруге и гасовода (трасе, објекти и др.), а простор ван насеља се може користити као шумско и пољопривредно земљиште; и

(2) у начелу се не дозвољава изградња нових и реконструкција постојећих објеката и подизање трајних засада у непосредном појасу заштите магистралног оптичког кабла;

2) ширем појасу заштите – успоставља се режим контролисаног коришћења простора, којим се дозвољава развој постојећих и нових активности које нису у колизији са функционалним и техничким захтевима постојећих и планираних магистралних инфраструктурних система.

Режим коришћења простора из претходног става ближе ће се утврдити одговарајућим урбанистичким планом. То се у првом реду односи на следећа насеља: Врчин (Општина Гроцка), Мали Пожаревац (Општина Сопот), Крњево, Велико Орашје, Старо Село, Велика Плана, Марковац (Општина Велика Плана), Лапово (Општина Лапово), Милошево, Багрдан-Село, Ланиште, Кочино Село, Рибаре, Кончарево (Општина Јагодина), Параћин, Крежбинац (Општина Параћин), Ражањ (Општина Ражањ), Алексиначки Рудници, Алексинац, Глоговица, Алексиначки Бујмир и Дражевац (Општина Алексинац)

Планирана ветроелектрана је у контактном подручју Просторног плана подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75, деоница Београд –Ниш, али ван зоне утицаја.

- **Услови и смернице из Регионалног просторног плана за подручје Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа („Службени гласник РС“ бр. 1/2013)**

Основни задатак Регионалног просторног плана је да понуди концепције развоја и планска решења која ће бити у стању да адекватно валоризују и очувају вредности, потенцијале и компаративне предности овог подручја за дугорочни и уравнотежени просторни и економски развој, заснован на постулатима одрживог развоја и заштите животне средине. У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме би се знатно утицало на побољшање животног стандарда, заштиту и очување природе и животне средине. У обновљиве изворе енергије спадају: енергија ветра, енергија сунца, хидроенергија, геотермална енергија и енергија биомасе.

Основни и оперативни (посебни) циљеви просторног развоја по тематским областима подручја Просторног плана јесу: Основни циљ коришћења обновљивих извора

енергије је заштита природне средине и рационално коришћење природних енергетских потенцијала који су обновљиви и не загађују животну средину. Неопходно је повећати учешће енергије произведене из обновљивих извора у односу на енергију произведену из конвенционалних извора енергије. Повећањем производње енергије из обновљивих извора позитивно се утиче на унапређење природне средине, смањује се девастација шума и загађење ваздуха, емисија гасова који изазивају ефекат стаклене баште и смањује се зависност од фосилних горива. Циљ је оптимално и целовито коришћење свих природних ресурса – хидропотенцијала, енергије сунца и ветра, енергије биомасе. Један од основних циљева је повећање енергетске ефикасности у енергетици применом одговарајућих стандарда, економских инструмената и организационих мера.

Коришћење ветра као алтернативног извора енергије условљено је пре свега снагом ветра у подручју обухваћеном границама просторног плана, али и локацији и економској исплативости транспорта те енергије до потрошача. Количина енергије у највећој мери зависи од брзине ветра, али и од правца ветра и надморске висине.

Потребно је извршити детаљна мерења интензитета ветра и урадити студије које ће показати евентуалну исплативост изградње ветрогенератора, као и најповољније локације за изградњу у захвату плана, у оквиру којих ће се извршити избор микролокација. Као неопходан предуслов изградње ветроелектрана треба предвидети њихово прикључење на преносну мрежу, одговарајућег капацитета. У случају градње ветропаркова веће снаге потребно је изградити одговарајуће далеководе за њихово прикључење на преносну електроенергетску мрежу. Неопходно је утврдити и еколошку прихватљивост ветрогенератора на појединим заштићеним подручјима, пре свега количину буке, као и утицај на птице и остали живи свет.

- **Услови и смернице из Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Бован“, („Службени гласник РС“ бр. 14/2009)**

Генерална концепција заштите, уређења и коришћења подручја Просторног плана заснована је на третману подручја у Просторном плану Републике Србије, тј. намени постојеће акумулације као изворишта површинских вода, за водоснабдевање ширег подручја. Основни правци развоја подручја, уз водоснабдевање, су туризам и пољопривреда, а сви у условима одрживог развоја система акумулација. Заштита животне средине, пре свега водног ресурса, оквир је и за развој и просторни размештај осталих функција (становања, производње, јавних служби, услужних делатности, спортскорекреативних активности и друго).

Очување и унапређење посебне намене подручја обезбеђују се кроз:

- дефинисање зона заштите по критеријуму заштите вода и утврђивање режима заштите по зонама (режим строго ограниченог и строго контролисаног коришћења простора у зони непосредне заштите, ограниченог и контролисаног коришћења у ужој зони заштите и ограниченог и селективног коришћења у широј зони заштите). На простору зоне непосредне заштите успоставља се режим строге санитарне заштите, који се спроводи строгим санитарним надзором и мерама техничке заштите. Земљиште у оквиру граница зоне непосредне заштите, којом је обухваћено и земљиште предвиђено за изградњу акумулација, пратећих објеката и инфраструктуре, експроприсаће се у корист надлежног приватног или државног водопривредног предузећа. На подручју уже зоне санитарне заштите успоставља се режим санитарног надзора. Режимом и мерама санитарне заштите и уређења, истовремено се регулише заштита животне средине, природних и непокретних културних добара. На подручју шире зоне заштите изворишта успоставља се режим селективног санитарног надзора и ограничења. Режимом и мерама санитарне заштите и уређења, истовремено се регулише заштита животне средине, природних и непокретних културних добара.

Планирана ветроелектрана је у контактном подручју Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Бован“, али ван зоне утицаја.

- **Услови и смернице из Просторног плана општине Алексинац („Сл.лист општине Алексинац“ бр. 4/2011) са Стратешком проценом утицаја на животну средину, која је саставни део овог планског документа**

У складу са оперативним циљевима Просторног плана Републике Србије (ППРС) који предвиђају: веће коришћење ОИЕ (обновљивих извора енергије), побољшање квалитета живота већим коришћењем ОИЕ, усвајањем финансијских механизма за подстицање коришћења ОИЕ – на подручју општине се сагледавају следећи реални извори ОИЕ:

Територија општине се налази на рубној средњој зони Србије по просечној енергији ветра, са интензитетом (на 100 m висине) од 150÷225 kWh/m² (јануар), односно 75÷150 kWh/m² (јули). У складу са принципом да се ветроелектране граде само на местима за које се након истражних радова заинтересују конкретни инвеститори, за потенцијална истраживања се препоручују следеће погодне локације: читава зона дуж аутопута као и највиши брдско-планински делови Општине. Потенцијални инвеститори се за истражне радове усмеравају према тим локацијама. Према Закону о планирању и изградњи, ветроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове пољопривреде и животне средине, као и претходну сагласност за прикључак у електроенергетски систем. Приликом одређивања локације за ветроелектране раде се анализе утицаја на окружење, са посебним освртом на ризике по животну средину (бука, утицај на птице, слепе мишеве и пејсаж) и процени прихватљивости тог ризика са становишта домаћих прописа у области заштите природе и животне средине и европских стандарда и искустава у изградњи ветроелектрана. Управо са тог становишта зона уз постојећи аутопут има приоритет, јер су ту ти додатни неповољни утицаји најмањи.

У току израде Плана нису постојали званични извори о утврђеним локацијама за изградњу ове врсте објеката. У Плану су препознати потенцијални простори за ову намену, које свакако треба проверити и потврдити. Изградња ветропаркова је могућа уз претходну израду одговарајућег урбанистичког плана и прибављање свих потребних услова и сагласности надлежних институција. Дозволу за изградњу ових објеката издаје надлежно Министарство у складу са чл.133. Закона о планирању и изградњи.

Локације ветрењача могу се одредити планом који усвоји локална управа, у чијој је надлежности и издавање грађевинске дозволе

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНИХ ОГРАНИЧЕЊА - ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

ЛОКАЦИЈСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА

Простор који је предмет анализе налази се у северном делу територије општине Алексинац, уз североисточну административну границу са општином Ражањ, северно од насељеног места Мозгово, у оквиру катастарских општина Мозгово и Бован.

Земљиште које је предмет анализе, је претежно шумско земљиште у приватној својини и делимично у државној својини са мрежом некатегорисаних путева, којима се, према постојећем стању, остварује приступ механизације која га одржава.

У мањој мери је заступљено пољопривредно земљиште, које обухвата претежно њиве слабије бонитетне класе и ливаде.

Предметно подручје се налази северозападно од језера Бован у северном делу административног подручја Општине Алексинац.

Простор је северно од траса постојећег 400 kV далековода бр. 423/2 и постојећег 110 kV далековода бр 1201, али ван зоне утицаја.

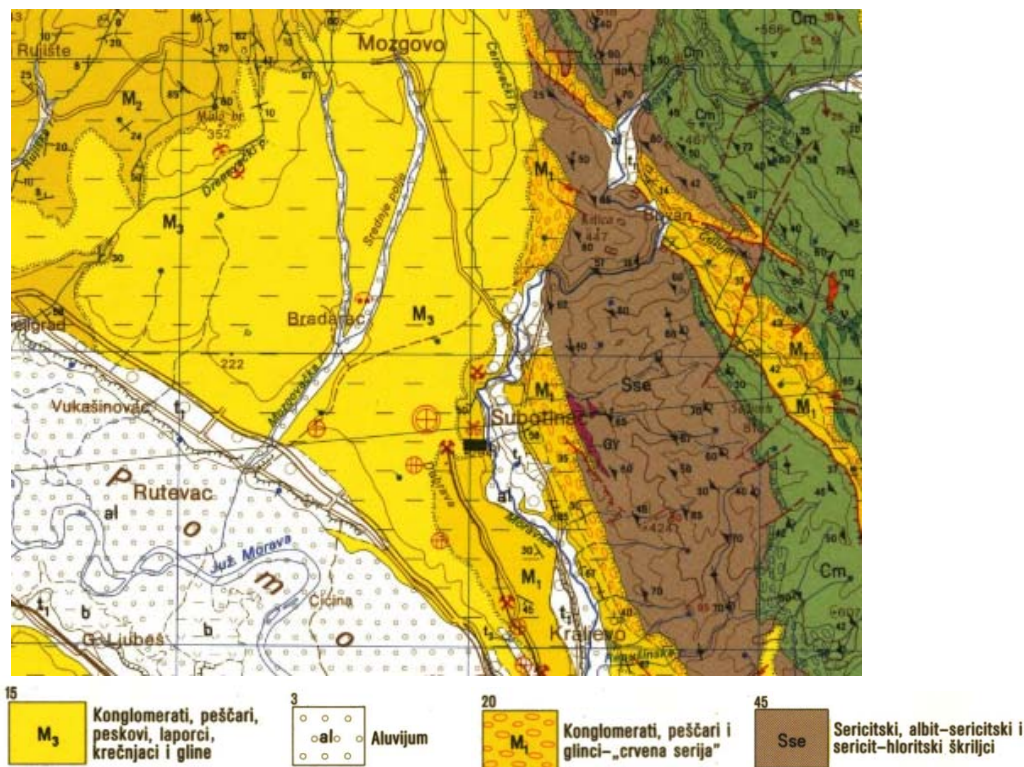
Такође, због близине насељеног места Брадарац и Мозгово биће утврђена одређена ограничења, односно минимална удаљења планираних локација стубних места ветрогенератора, а која ће бити дефинисана након извршених анализа кроз моделовање дисперзије буке и треперења сенки, као и анализе визуелног утицаја на силуету насељеног места.

ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА

ГЕОЛОШКА ГРАЂА И ГЕОТЕХНИЧКИ ПРОФИЛ ТЛА

Алексинац и његову околину карактеришу разноврсне и бројне појаве лежишта каустоболита, неметала и грађевинског материјала. Од каустоболита резерве мрког угља су процењене на 28,3 милиона тона и парафинских (уљаних) шкриљаца на око 2 милијарде тона.

Морфолошки је терен разуђен, израздан, са повременим јаким бујичним токовима и мањим бројем већих сталних токова.

Слика 1. Извод из основне геолошке карте Србије

Према основној геолошкој карти Србије на овом подручју су заступљени претежно пешчари, лапорци, кречњаци и глине.

СЕИЗМИЧКЕ ОДЛИКЕ ТЕРЕНА

Алексинач је са умереним степеном сеизмичности (6-83 MSK-64). На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије, која се односи на параметре који се односе на сеизмички hazard повратног интензитета за период од 475 година припада VII - VIII степену макросеизмичког интензитета.

Техничке мере заштите огледају се у поштовању стандарда и техничких прописа за пројектовање и градњу објеката у сеизмичким подручјима. Урбанистичке мере заштите односе се на поштовање прописаних индекса односно степена изграђености и искоришћености земљишта, обезбеђење слободних површина, проходност саобраћајница и др., што је на подручју општине Алексинач могуће обезбедити у највећем делу.

ВЕТРОВИ

Према документацији ППРС (Тематске карте) територија општине Алексинач налази се у зони нешто већих енергија ветра од просечних у Србији, са интензитетом (на 100 m висине) преко 225 kWh/m² у јануару и око 75÷150 kWh/m² у јулу.

ТОПОГРАФИЈА

У оквиру предметног обухвата је брдско подручје које карактерише валовити терен на надморским висинама од 200 до 340 мнв.

ЗЕЛЕНИЛО

Преовлађујућа намена предметног простора је шумско земљиште, а делимично ливаде и пашњаци. Велики проценат шуме је у власништву приватног сектора са веома слабом контролом експлоатације и састава шумског фонда, а сам квалитет шума је лошег бонитета.

КЛИМА

На основу анализираних климатских услова (температуре ваздуха, осунчања, облачности, падавина, влажности ваздуха и ветра) може се закључити да у подручју општине Алексинач влада умерено-континентална клима са извесним специфичностима. Прелазна годишња доба, пролеће и јесен, одликују се променљивошћу времена, с топлијом јесени од пролећа. Средња годишња температура износи 11°C. Најхладнији месец на овом простору је јануар са средњом месечном температуром од -0,5°C, док је најтоплији месец јул са средњом месечном температуром ваздуха од 22,6°C.

Просечна средња годишња вредност релативне влажности ваздуха износи 76,2%.

Средња годишња количина падавина за наведени период, износила је 650 mm. Најмања средња месечна количина падавина забележена је у марту и фебруару, а највећа у мају, јуну и јесењим месецима.

ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА И НАЧИН КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

Сва анализирана подручја са зонама утицаја се налазе и у шумама или додиру са њима, (укључујући ливаде и пашњаке). Стање шумовитости се не може оценити повољним, јер шумски екосистеми обухватају око 28,5 % територије (око 13% укупно обрасле површине чине вештачки подигнуте састојине и културе, а њихова нега је проблем, јер на одређеним површинама нису на време спроведене мере неге)

Мањи део простора обухвата саобраћајне површине у смислу локалних и пољских путева.

САОБРАЋАЈ

Простор обухваћен Планом обухвата и делове мреже општинских и некатегорисаних путева. Преко наведених и других саобраћајница локалног карактера простор је повезан са државним путем IА реда (Аутопут Е-75 Београд-Ниш) као највећим инфраструктурним коридором који се налази јужно од обухвата и повезује овај простор са осталим важним саобраћајним правцима .

Приликом дефинисања локација ветрогенератора планира се максимално коришћење постојеће путне мреже како би се у највећој могућој мери избегла оштећења необрађених површина, вегетације уз пољопривредне површине и остатке природних или полуприродних станишта.

ИНФРАСТРУКТУРА

Обзиром да је статус земљишта обухваћеног Планом, углавном шумско земљиште (мањим делом ливаде и пашњаци) у својини физичких лица, односно некатегорисани и пољски путеви у јавној својини, парцеле у обухвату претежно нису комунално опремљене.

У оквиру анализираног подручја се налази 110 kV далековаода бр. 1201 у односу на који ће бити дефинисан заштитни појас у коме није могуће постављање ветрогенератора или је могуће уз посебне услове.

ЗОНЕ ЗАШТИТЕ ПОСЕБНО ВАЖНИХ ДЕЛОВА ПРИРОДЕ

На простору обухвата Плана нема посебно заштићених подручја, ни осталих просторних целина од значаја за очување биодиверзитета, док ће микролокације које је потребно заштитити од изградње која би их могла угрожити, бити дефинисане у фази Нацрта Плана.

Непосредно уз границу обухвата овог Плана, налази се друга зона санитарне заштите језера Бован, али је ван зоне утицаја.

Планирана Ветроелектрана, снаге око 150 MW, може имплицирати одређене негативне утицаје на чиниоце животне средине. Те утицаје у овом тренутку није могуће проценити без циљаних опсервација орнитофауне и хироптерофауне на планском подручју (биодиверзитет и станишта) и без микролокацијски детерминисаних објеката који ће се утврдити тек у току израде Нацрта Плана.

Поред тога, планирана Ветроелектрана се, према инсталисаној снази налази на листи I и II Уредбе о утврђивању листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 114/2008), а за које се приступа изради Студије о процени утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/2004 и 36/2009). Чињеница да се у обухвату планског документа планира објекат који подлеже изради Студије о процени утицаја пројекта на животну средину, по правилу представља аргумент за доношење Одлуке о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину.

Потребно је у најранијој фази планирања спровести принцип превентивне заштите којим ће се онемогућити да становништво буде изложено повећаном нивоу буке и ефекту треперења сенки од ветроелектране. Принцип превентивне заштите могуће је остварити само у току израде Стратешке процене утицаја на животну средину.

Такође, приликом просторне микролокацијске детерминације објеката у функцији планиране ветроелектране биће узети у обзир резултати циљних опсервација како би се избегли или минимизирали потенцијални утицаји на биодиверзитет и станишта.

Имајући у виду наведено, Приступа изради Стратешке процене утицаја на животну средину предметног плана како би се у најранијој фази развоја пројекта ветроелектране реализовао концепт превентивне заштите животне средине и омогућило да се пројекат у потпуности конципира у складу са принципима одрживог развоја, а у складу са Одлуком I Број: 011- 88 од 23.09.2022

3.1 НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

На простору у предложеном обухвату Плана нема евидентираних нити предложених за заштиту културних добара.

4. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Основни циљ израде овог Плана јесте анализа предметне локације у архитектонско-урбанистичком смислу и преиспитивање могућности и ограничења за изградњу жељених садржаја у склопу Ветроелектране и то:

- да се кроз анализу просторних и природних потенцијала (метеоролошке погодности, морфологија терена, постојећа саобраћајна и инфраструктурна опремљеност локације) створе плански и правни предуслови за изградњу Ветроелектране;
- дефинисање система преноса, начин и техничке карактеристике прикључења на електро-енергетски систем Србије;
- дефинисање утицаја планираног система на природну средину, насељена места у ближем и даљем окружењу, постојећу путну мрежу и укупну инфраструктуру;
- дефинисање правила грађења на шумском и пољопривредном земљишту ван простора Ветроелектране у обухвату Плана.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА

У оквиру анализираног обухвата Планом се дефинишу основне намене површина у оквиру којих се дефинишу правила за изградњу објеката у функцији ветроелектране и инфраструктурних објеката у оквиру површина јавне и остале намене.

Планиране намене површина у обухвату Плана су:

површине јавне намене:

- јавне саобраћајне површине;
- површине за јавне инфраструктурне објекте;

површине осталих намена:

- површине за шуме и пољопривредну намену;
- површина за инфраструктурне објекте у функцији Ветроелектране.

Површине јавне намене

Јавне саобраћајне површине

У оквиру простора са наменом за саобраћај и манипулативне површине, поред постојећих и планираних коридора државних и општинских путева, планирана је изградња нових привремених саобраћајница, ојачање или реконструкција постојећих некатегорисаних путева, са коридорима за планиране инфраструктурне системе и простор потребан за технологију изградње.

Подземна енергетска и телекомуникациона кабловска мрежа која међусобно повезује ветрогенераторе и читав комплекс са местом за испоруку произведене енергије у електроенергетску мрежу, а у складу са технологијом, и на телекомуникациони систем, и омогућава управљање ветроелектраном такође се претежно протеже у границама постојећих катастарских парцела некатегорисаних путева, а по потреби и преко осталих парцела.

Површине за јавне инфраструктурне објекте

У оквиру ове површине се налази 110 kV далековод бр. 1201 са својим заштитним појасом од 25м са сваке стране крајњег проводника, а све у складу са Законом о енергетици у оквиру ког се примењују правила према условима АД Електромрежа Србије.

Поред заштитних појасева који су дефинисани у складу са чл. 218. Закона о енергетици, одређују се и зоне за несметано функционисање предметних инфраструктурних водова у складу са могућим утицајем ветроелектране. У графичкој документацији ове зоне су представљене на основу искуства у планирању оваквих објеката и њихова ширина не обавезује. Тачна ширина ових зона и растојања ветрогенератора од инфраструктурних водова биће дефинисана након добијања услова надлежних предузећа.

Површине осталих намена:

Површине за шуме и пољопривредну намену

Простор планиран са наменом за шуме и пољопривреду, подељен је у неколико категорија:

1. површине за производњу електричне енергије - несметано функционисање ветрогенератора;
2. земљиште за неометано коришћење шуме и пољопривредну делатност;
3. површине на којима се примењују правила из Просторног плана општине Алексинац

Површина за инфраструктурне објекте у функцији ветроелектране

У оквиру ове површине налази се **планирана ТС 400/X/XkV и алтернативно ТС 110/X kV**, као и **планирана подземна средњенапонска кабловска мрежа којом се повезују ветрогенератори и произведена електрична енергија преноси до ТС 400/X/XkV**, односно до **ТС 110/X kV** са прикључним разводним постројењима (ППП) чиме се остварује повезивање ветроелектране и испорука произведене електричне енергије у преносни систем АД Електромрежа Србије посредством постојеће далеководне инфраструктуре мреже 400 kV (ван обухвата ПДР-а), односно 110 kV.

Такође се у оквиру ове зоне може наћи простор за складиштење произведене енергије, што ће бити прецизније дефинисано Нацртом ПДР-а.

1. **Површине за производњу електричне енергије, односно несметано функционисање ветрогенератора** представља систем од више ветрогенератора распоређених у складу са технолошким и безбедносним правилима најрационалнијег искоришћења енергије ветра и обухвата зону у непосредном окружењу локације ветрогенератора у полупречнику од око 100 м од осовине стуба ветрогенератора. Ова зона обухвата земљиште преко ког прелеће елиса ветрогенератора у свим могућим положајима ротације.

Такође, урбанистичком анализом, у фази Нацрта Плана биће дефинисане и површине привременог заузећа шумског и пољопривредног земљишта, у току изградње Ветроелектране, а за потребе технологије изградње, које обухватају, али се не ограничавају на манипулативне просторе за кран, одлагање главних компоненти ветрогенератора и друге потребне инфраструктуре.

Ове површине су дефинисане као заштитни појас у време рада и изградње Ветроелектране, простор потребан за формирање градилишта, изградње приступних саобраћајница и манипулативних површина, као и за постављање подземних инсталација које излазе и/или улазе у ветрогенераторе.

Укупна снага планиране ветроелектране је око 150 MW. Ова снага је дефинисана у складу са могућностима прикључења на електроенергетски систем, док ће Планом бити извршена анализа у архитектонско-урбанистичком смислу за оквирно 22 локације ветрогенератора за које не постоје ограничења за реализацију.

Планом се, такође, дефинише могућност фазности реализације целокупног пројекта и накнадног одабира типа ветрогенератора и њихове појединачне снаге од

чега ће зависити укупан број остварених локација за постављање ветрогенератора у складу са овим Планом.

2. Земљиште за неометано коришћење шуме и пољопривредну делатност у непосредном окружењу објеката ветроелектране

Извођење радова и постављање планираних објеката ветроелектране на шумском и пољопривредном земљишту условљено је максималним очувањем намене и функционалности обухваћених парцела.

У зони могућег прелета елисе нема посебних ограничења за коришћење шумског и пољопривредног земљишта и обраде земљишта свим врстама механизације.

Коришћење шумског и пољопривредног земљишта у околини ветрогенератора планира се за неометано коришћење шуме и могућу интензивну пољопривредну производњу без изградње надземних објеката.

На шумском и пољопривредном земљишту, осим основне намене земљишта, може се градити подземна и надземна инфраструктура у складу са овим Планом.

У простору око ветрогенератора који прелеће елиса ветрогенератора ограничена је висина растиња које се може садити.

3. Површине на којима се примењују правила из Просторног плана општине Алексинац

Одлуком о изради Плана као и у материјалу за рани јавни увид дата је оквирна граница обухвата плана, док ће се коначна граница дефинисати приликом израде Нацрта плана.

Уколико се у обухвату плана нађе и шумско и/или пољопривредно земљиште у оквиру ког неће бити непосредног утицаја ветроелектране, правила уређења и грађења за те просторе базираће се на правилима грађења дефинисаним у Просторном плану општине, односно условима и смерницама из Просторног плана општине Алексинац („Сл.лист општине Алексинац“ бр. 4/2011) и одредбама Закона о пољопривредном земљишту ("Сл. гласник РС", бр. 62/2006, 65/2008 - др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018 - др. закон) уз ограничења из услова надлежних органа, посебних организација и имаоца јавних овлашћења.

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Планирање, коришћење и уређење простора заснива се на циљевима одрживог развоја кроз интегрални приступ планирању, са акцентом на обезбеђење равномерног територијалног развоја, рационално коришћење земљишта, усаглашеност са европским прописима и стандардима из области планирања и уређења простора, примену позитивних прописа и принципа на смањењу загађења животне средине и деградације предметног простора, уз обезбеђење учешћа јавности у процесу планирања и уређења простора који ће омогућити утицај на креирање животног простора непосредних корисника и тиме допринети уклапању нових садржаја у урбану меморију простора.

Очекивани ефекти планирања, тј. израде Плана су:

- стварање услова за изградњу објеката претежне и компатибилне намене, у складу са стварним просторним могућностима третираног подручја;
- олакшавање и убрзавање процеса реализације планираних садржаја;
- адекватно инфраструктурно опремање предметног простора, уз могућност фазне изградње.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ц) ДОКУМЕНТАЦИЈА